

privatne prakse in iz dispenzarjev, večina pa prihaja iz občinskih javnih bolnic, kamor so bili sprejeti radi teže oz. poslabšanja bolezni, dalje radi komplikacij ali radi svojih socialnih razmer.

Vendar oživotvorjenost takih specialnih zavodov je povzročila padec števila jetičnikov v pripadajočih občin, javnih bolnicah samo za dve tretjini, ker je še ostalo dovolj bolnikov, ki so bili vsled neposredne življenjske nevarnosti ali pa brez upnega stanja bolezni nezmožni za transport v te zavode.

Glede bolniške oskrbe jetičnikov obstojajo torej danes sledeče vrste ustanov: prvič dispenzarji, drugič oddelki za nujne, neodklonjive slučaje jetičev v javnih bolnicah, tretjič zdravilišča in četrtič hiralnice za invalide tuberkulozne.

PTL v Mariboru je v svojem postopnem razvojnem udejstvovanju doslej rešila problem prvih dveh skupin, ker spadajo njene dosedanje naprave v prvo, drugo oz. v gotovi meri tudi v četrto skupino zgoraj navedenih ustanov.

Na zgradbo posebnega zdravilišča in posebne hiralnice, kje na »prisojnih, gozdnatih, južnih pobočjih, mirnega in tihega Pohorja« še nekaj desetletij ne bo mogoče misliti, ker potrebnih 10 in več milijonov dinarjev med prebivalstvom ne bo mogoče nabrati, državne oblasti pa še dolgo vrsto let ne bodo mogle misliti na investicije za tako drage ustanove.

Razen tega se g. dr. Pečniku ne zdi popolnoma primerno, da je bila prostozračna lopa pripojena novemu oddelku v naši bolnici, ker smatra, da so take proste ležalnice koristne le v dobrem, zračnem položaju, v velikih gozdih in če le mogoče na gorah, nikakor pa ne v večjih mestih.

Odbor PTL se je pri pretresanju načrtov dolgo in podrobno bavil s tem vprašanjem, preden se je odločil za pripojitve take lope in balkona oddelku. Kakor pa so druge velikomestne bolnice smatrale za povsem umestno in pravilno, da se taka prostozračna ležišča zgradijo v oddelkih za jetičnike, tudi odbor PTL ni videl nikakoršnih zaprek za ureditve takega načrta. Saj ima na pr. mestna bolnica v Nürnbergu v lastnem oddelku za jetičnike vzdano 15,75 m dolgo, 4,5 m široko in 2,5 m visoko prostozračno lopo, v vsučiliščni kliniki v Jeni so taka prostozračna ležišča nameščena celo popolnoma enako kakor v naši bolnici, t. j. na preurejenem podstrešju. Naša stavba je celo morala dobiti tak balkon in prostozračno lopo, ker se nahaja hodnik oddelka v sredini stavbe in bi morali bolniki iz drugega nadstropja na vrt ako bi hoteli uživati na prostem sveži blagodejni zrak.

V ostalem se z izvajanjem gospoda dr. Pečnika popolnoma strinjamo, ko trdi, da je jetička le za tistega nalezljiva, ki roke križem drži. Dolžnost oskrbe jetičnikov v bolnicah je, da privedi nevarne bolnike snagi in čistosti ter jih nauči discipline v obnašanju in občevanju z okolico. Dokazano je, da discipliniran bolnik tudi z odprto tuberkulozo ne po-

hvaležen, da ga je uvedla v skrivnostno in tajno kraljestvo naših gor. Toda Kugy ni samo v naših planinah doma; bil je tudi en obiskovalec Dolomitov, švicarskih alp in francoskih Dauphinéjev. Da se lahko preceni njegovo turistično kvaliteto, naj omenim, da je kot drugi turist premagal grozno vzhodno steno Monte Rosa, ki slovi po svojih velikanskih ledenikih, mrazu in lavinah kot najtežja stena v Evropi. In vendar dr. Kugy ni nikdar pozabil sebi najdražjih gor, divjih Julijskih alp. Vedno so mu bile najljubše in najdražje planine. In tudi one so njega ljubile. Dopusstile so mu, da je pristopil do najskrivnejših krajev in užival njih najlepše čare.

Stena za steno, vrh za vrhom je padel pod njegovim mogočnim naskokom, ki mu ga je narekovala njegova globoka ljubezen do kršnih gor. Vendar mu je ravno tako drago obrabno gorovje Bogatjna, Črne prsti in Golice, kot stene Montaza in Skrlatice. Ravno to ga povzdiguje v pravega planinca in pravega ljubitelja narave.

Upamo, da bo mariborsko občinstvo upoštevalo to redko priliko in se polnoštevno udeležilo predavanja, katerega spremljajo krasne skiptične slike, ki so povsod vzbudile velikansko senzacijo.

Robert:

Bivak

Temni oblaki so se podili na nebo. Tu in tam so pustili kako malo odprano, katero je takoj polna luna upora-

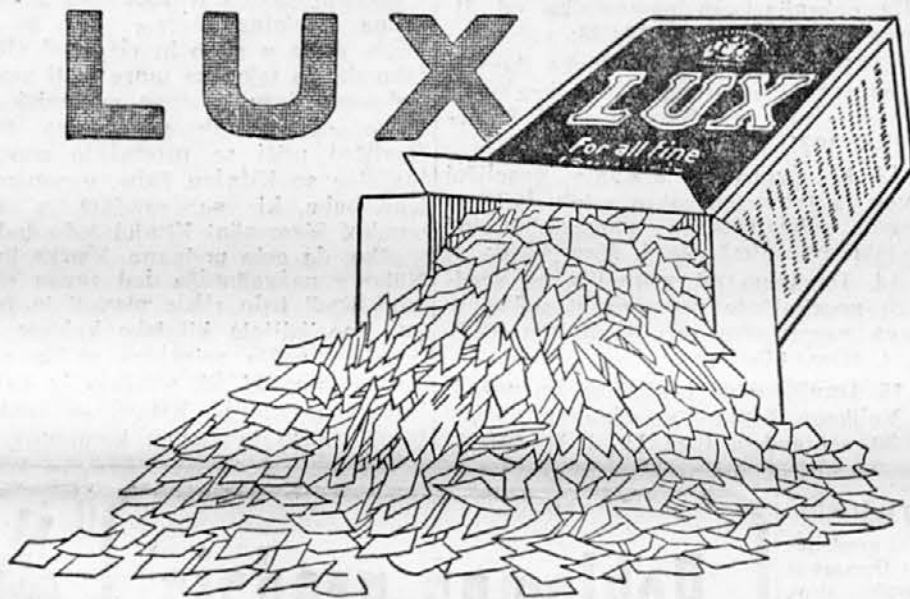

Kdor uporablja Lux, je brez skrbi za svoje roke kajti Lux je tako nežna, kakor najfinjša toaletno milo ter napravi kozo mehko in voljno.

Lux je uporaben za vse, kar sami perete.

Kupujte le Lux za vse kar sami perete. Pranje bo za Vas tako lahko, kakor da bi si roke umivali. Nežni bliščeči listki Luxa imajo to lastnost, da se v trenutku raztopijo, ter napravijo obilo pene, ki docela neškodljivo odstrani vsako nesnago. Jumperji na pr. svileni ali volneni se na prav lahek način perejo z

Luxom; zadostuje, da jih pomočite parkrat v pene ter boste takoj opazili, da so kakor novi. Vzemite samo pristni Lux v originalnih paketih. Takozvano nadomestilno sredstvo, ki se prodaja odprto je izdelano samo iz navadnega mila. Lux je samo eden. Pazite vedno, da dobite vedno pravega.

Sport**ISSK MARIBOR : TSK MERKUR.**

Jutri popoldan bo ISSK Maribor odigral drugo prvenstveno tekmo in si bo sigurno priboril obe točki.

SD RAPID : SK PTUJ.

V Ptuj bo SD Rapid nastopil v prvenstveni tekmi proti SK Ptuj. Tudi Rapidu sta zasigurani obe točki, tako da bo stanje prvenstva po drugem kolu sledeče Maribor 15 točk (2 neodigrani) Rapid 14 točk (2) SK Ptuj 9 (1) Merkur 8 (1). Svoboda 6 (2). Mura 0.

SD Rapid rez : SK Svoboda.

Predpoldan se bo vršila na prostoru SD Rapida prijateljska tekma med omenjenima moštvoma.

ISSK MARIBOR : SK PTUJ.

V slučaju lepega vremena bo odigrala družina Maribora jutri popoldan predtekmo prvenstvene tekme SD Rapid SK Ptuj, z družino SK Ptuj.

Kultura in umetnost

Ljudska univerza v Mariboru

Pondeljko predavanje dr. Veberja se mora preložiti, ker smo mogli le na ta dan nastavitvi predavanje bolgarskega pisatelja in politika dr. Kostova, ki bo govoril o jugoslovansko-bolgarskih odnosih v preteklosti, sedanjosti — s perspektivo na prihodnost. Kakor znano, je imela ta prireditev v Ljubljani sijajen uspeh in se je razvila v veliko jugoslovansko manifestacijo! Vrši se v veliki dvorani »Narodnega doma« v ponedeljek 11. aprila ob 8. uri zvečer. — Vstopnina je nizka.

V sredo 13. t. m. je predavanje okrglavarja n. r. g. Domicelja o »Varnosti Slovenije za svetovni promet«.

Ponovno se opozarja na izlet v Zagreb dne 23. in 24. aprila. Odhod je 23. pop. z brzovlakom — vrnitev v nedeljo

ponoči. Ne zamudite te izredne prilike, da si ogledate vse kar nudi Zagreb lepega in znamenitega pod vodstvom prvih strokovnjakov. Udeleženci bodo slišali prekrasno rusko opera »Car'sko nevesto«, si ogledali stare plemičke gradove, umetnostne galerije, akademije znanosti in prekrasno okolico, prišli bodo v dotiko z zastopniki mnogih kulturnih društev, v okolici pa bodo zapela seljačka pevstva društva v narodnih nošah. Ker bodo uživali mnoge ugodnosti, se cenijo celotni izdatki le na 200—250 Din. Prijaviti se je treba nemudoma, najpozneje do 14. t. m. in vpslati najmanj 100 Din na naslov: Ljudska univerza v Mariboru.

Akademija drž. ženskega učiteljišča

Kakor vsako leto, tako so tudi letos priredile gojenke drž. ženskega učiteljišča svoj pevski nastop in sicer topot v veliki kazinski dvorani. Skrbno sestavljen spored je obsegal zraven dveh deklamacij tri četverglasne ženske zborje, dva mešana zborja in kot vmesne točke nastopa operne pevke gđ. Zore Ropasove iz Ljubljane in domače pianistinje gđ. Finžgarjeve.

Zenski zbor, ki je šteje 64 članice, smo upravi z veseljem poslušali. Napredoval je od lanskega leta na vsak način. Medtem, ko je bil doslej pri vsej svoji priznani preciznosti vendarle zmiraj nekako nesamostojen, nekako preveč avtomatičen, ne moremo več tega letos trditi. V ospredje je že stopila ona potrebna plastika in ono vsebinsko podavanje, ki edinole more poslušalca ogrevati. Zbor, ki poje vse na pamet, zveni polno in krepo, je tankoslušen, prožen ter natančen in siguren v dinamiki kakor v ritmiki. Posebna hvala gre krepemu altu. V obeh mešanih zborih, pri katerem so se pridružili odlični naši moški glasovi, se nam je še dirigentinja gđ. prof. Ropasova predstavila kot komponistinja, ki prav uspešno zadene v svojih skladbah narodni ton. Pianistinja gđ. Finžgarjeva je zaigrala interesantni J. Sukov ciklus: »Pomlad«, s skrbno in detajlirano obravnavo. Primerno menjava je spravil v spored tudi nastop opernega alta, gđ. Z. Ropasove. Pevka, v kateri se združuje izrazit, jasen in v vseh legah enako zvoneč glas s skrbno šolo, vzorno vokalizacijo in izgovarjavo, je zapela tri pesmi: Pavčič — ženjica, Čajkovskij — Zapoj mi pesem in Dvořak — Ciganska pesem šte. 7. Vse točke sporeda so bile z veliko prisrčnostjo akklamirane; saj je prevladovala v sicer lepo zasedeni dvorani mladina. Gđ. prof. E. Ropasova je vodila svoj zbor z mji lastno energijo in vnaemo. H. D.

Halbejeva drama „Mladost“

(K predstavi prihodnji ponedeljek v Narodnem gledališču).

Snov drame »Mladost« je na vrhuncu sledeča: Pri župniku Hoppeju živi njegova mlada in lepa sorodnica Anica, kateri tamkajšnji kaplan prigovarja, da se odloči za samostan. A k župniku pride na obisk mlad študent, ki si takoj osvoji njeno srce in nedolžnost. Njen brat, bebec, izda skrivnost, nameri puško na zapeljivca, a zadene sestro. Iz te enostavne snovi je pisatelj ustvaril pretresljivo dramo, čudovito fino črtani značaj, izborna narisanj milje in preprosta tehnika v veliki meri pripomorejo k naravnemu razvoju in napetemu stopnjevanju dejanja. Dumajška cenzura se je dve leti upirala uprizoritvi, a to iz razlogov, ki se nam zdijo neutemeljeni, ali vsaj malenkostni. Smatrala je snov drame za nemoralno, tipa obeh duhovnikov za karikaturi in ni marala uvideti, da je hotel s tragičnim dogodkom, posnetim iz življenja, pokazati le bistvo mladosti; neprevdarnost in lahkomišelnost nezkušenega in vročekrvnega dekleta, ki preživlja samotne dni, se ob prvem svidenju z mladim študentom zaljubi vanj in mu brez odpora žrtvuje vse. A stari, dobri in prizanesljivi župnik Hoppe in mladi fanatični kaplan sta značaja, karšne prečesto srečujemo med današnjo duhovščino. V veliki sceni pride do važnega razgovora med župnikom in kaplanom, kjer se pokaže nagnjenost si svetovno naziranje obeh mož, ko od živiljskih skušenj osiveli župnik ne posluša nestrpljivega mladega kaplana, temveč deli odpuščanje in očetovske nasvete. Po prvi uprizoritvi, za katero je dunajsko ministrstvo na predlog škofjskega ordinarijata črtalo nekatere prizore, je prešla »Mladost« v stalni repertoar mnogih dramskih gledališč; na naš oder stopa ta drama sedaj drugič v popolni celoti. Prvič so jo igrali v Mariboru leta 1921.

(Po Zrnju).

